

Nr 106.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående pensionering av två f. d. befattningshavare i marinens reserv; given Stockholms slott den 3 mars 1922.

Kungl. Maj:t vill härmed, under återopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över försvarsärenden för denna dag, föreslå riksdagen att bifalla de förslag, om vilkas avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen under punkterna 1:o och 2:o hemställt.

GUSTAF.

P. Albin Hansson.

Utdrag av protokollet över försvarsärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 3 mars 1922.

Närvarande:

Statsministern och ministern för utrikes ärendena BRANTING, statsråden LINDQVIST, THORSSON, OLSSON, SANDLER, NOTHIN, SVENSSON, HANSSON, ÅKERMAN, LINDERS, SCHLYTER, ÖRNE.

Departementschefen, statsrådet Hansson anför:

1:o.

I § 12 av kungörelsen den 13 juli 1887 angående utbildande av reservbefäl för flottan stadgades, att marinförvaltningen skulle i någon

Ang. fyllnads-
pension åt
f. d. reserv-

löjtnanten
i flottans
reserv
I. W. Ripa.

av staten kontrollerad ränte- och kapitalförsäkringsanstalt för varje reservofficer vid hans antagande till reservunderlöjtnant av därför i stat anvisade medel insätta ett i författningsrummet angivet belopp för att därigenom efter reservofficerens val bereda honom antingen den livränta eller det kapital, som för den verkställda inbetalningen kunde erhållas vid 55 års ålder eller för särskilda fall tidigare. Statsverkets utgifter för ifrågavarande ändamål bestredos från det under dåvarande femte huvudtiteln uppförda anslag till pensionering av reservbefäl.

Sedan det befunnits, att avsikten med omförmälda stadgande, vilken varit att åt den avgångne reservofficeren bereda en livränta av 300 kronor om året från 55 års ålder, till följd av räntefotens förändring m. m. icke kunde uppnås med insättandet av det föreskrivna beloppet, beslöt 1898 års riksdag (riksdagens skrivelse nr 76, punkt 2) att, med uteslutande av förenämnda anslag, medgiva, att de reservofficerare, som därefter antoges vid flottan, finge, därest de fullgjorde den tjänstgöringsskyldighet, som vore eller framdeles kunde vara för sådana reservofficerare stadgad, efter uppnådda 55 års ålder under sin återstående livstid åtnjuta en årlig pension till belopp av 300 kronor. Emellertid anvisades i sammanhang härmed intet anslag till pensionering av reservbefälet. Vidare medgav 1899 års riksdag (riksdagens skrivelse nr 64, punkt 2), likaledes på förslag av Kungl. Maj:t, att reservofficer vid flottan, för vilken insättning i ränte- och kapitalförsäkringsanstalt skett i enlighet med bestämmelserna i ovannämnda kungörelse den 13 juli 1887, finge, därest han fullgjorde den tjänstgöringsskyldighet, som vore eller framdeles kunde för sådana reservofficerare vara stadgad, efter uppnådda 55 års ålder under sin återstående livstid åtnjuta en årlig pension (fyllnadspension), lika stor med det belopp, varmed den livränta, som på grund av den verkställda insättningen skulle tillkomma honom vid 55 års ålder, understige 300 kronor.

Av Kungl. Maj:t utfärdade bestämmelser i förevarande ämne återfinnas i §§ 12 och 17 av kungörelsen den 27 juni 1902 angående antagning, utbildning och pensionering av reservbefäl för flottan.

Hos marinförvaltningen har f. d. reservlöjtnanten i flottans reserv Ivar Wilhelm Ripa anhållit om fyllnadspension enligt bestämmelserna i ovannämnda kungörelse den 27 juni 1902.

Av handlingarna i ärendet inhämtas, att Ripa, som är född den 18 januari 1866, antagits till reservofficer den 2 maj 1890, befordrats till reservlöjtnant den 19 oktober 1900 och erhållit avsked med utgången av år 1906; att han fullgjort de villkor i avseende å tjänstgöringen,

som erfordras för erhållande av pension; att han på grund av från marinförvaltningen verkställd insättning i ränte- och kapitalförsäkringsanstalten i Stockholm är berättigad till en årlig livränta från anstalten av 201 kronor 11 öre att — i enlighet med anstaltens reglemente — utbetalas från och med år 1922; samt att den fyllnadspension, varom Ripa ansökt, alltså skulle belöpa sig till 98 kronor 89 öre.

Med överlämnande av handlingarna i ärendet har *marinförvaltningen* i skrivelse den 21 april 1921 anfört, att i enlighet med vad som eljest gällde om pension för reservofficer syntes pensionen i händelse av bifall till ansökningen böra beviljas att utgå från och med månaden näst efter den, i vilken Ripa uppnått 55 års ålder, vadan Ripa torde få anses berättigad till pension av statsverket å 98 kronor 89 öre från och med den 1 februari 1921. Som emellertid icke några medel finnes för ändamålet anvisade, syntes frågan, i likhet med vad som uti proposition nr 304 till 1921 års riksdag skett beträffande fråga om pension åt reservlöjtnanten J. F. Holmer, böra underställas riksdagen. Pensionen torde därvid böra föreslås att tillsvidare utgå från förslagsanslaget till allmänna indragningsstaten. I detta avseende finge marinförvaltningen hänvisa till den utredning, som lämnats under punkt 1 i utdrag av statsrådsprotokollet den 18 mars 1921, bilagt omförmälda proposition.

Marinförvaltningen hemställde alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva, att Ripa finge från och med den 1 februari 1921 under sin återstående livstid uppbära en årlig pension av 98 kronor 89 öre, att tillsvidare utgå från förslagsanslaget till allmänna indragningsstaten.

Uti utlåtande i ärendet den 11 maj 1921 har *direktionen över flottans pensionskassa* — under erinran att 1920 års riksdag enligt skrivelse nr 329, punkt 13, med bifall till Kungl. Maj:ts proposition nr 305, beslutat, att pensionen till en f. d. marinläkare i marinläkarkårens reserv skulle tillsvidare utgå från allmänna indragningsstaten — anfört, att, därest icke ett särskilt anslag för pensionering av marinens reservpersonal ansåges böra uppföras, syntes den pension, som kunde bliva Ripa tillerkänd, i analogi med riksdagens förenämnda beslut böra bestämmas skola tillsvidare utgå från allmänna indragningsstaten.

Statskontoret har i utlåtande den 13 juni 1921 anfört, att då Ripa enligt vad handlingarna syntes utvisa torde vara jämlikt gällande författningar berättigad att från och med den 1 februari 1921 utöver den

livränta å 201 kronor 11 öre årligen, som tillkomme honom på grund av för honom av statsmedel gjord inbetalning i enskild försäkringsanstalt, bekomma fylld av statsmedel till 300 kronor för år räknat eller alltså 98 kronor 89 öre, men medel för sådant ändamål icke funnes anvisade, finge statskontoret under åberopande av propositionerna nr 305/1920 och 304/1921 samt riksdagens i anledning av samma propositioner fattade beslut tillstyrka bifall till den av marinförvaltningen i förevarande ärende gjorda hemställan.

Departementschefen.

Såsom av den lämnade redogörelsen framgår är Ripa författningens enligt berättigad att, utöver honom från ränte- och kapitalförsäkringsanstalten i Stockholm tillkommande pension, från statsverket åtnjuta en fyllnadspension till sådant belopp, att berörda pensioner uppgå till sammanlagt 300 kronor för år. Emellertid finnas, på sätt ovan nämnts, medel icke anvisade för pensionering av marinens reservpersonal. Riksdagen har därför på framställning av Kungl. Maj:t i särskilda fall medgivit, att pensioner till sådan personal tillsvidare må bestridas från allmänna indragningsstaten. Berörda anordning har visserligen avsetts såsom ett provisorium. Med hänsyn emellertid särskilt därtill, att frågan om pensionering av försvarsväsendets personal och därmed sammanhängande spörsmål för närvarande är föremål för utredning av en den 29 juni 1921 tillsatt kommitté, 1921 års pensionskommitté, synes mig icke anledning föreligga att ifrågasätta någon annan utväg till bestridande av kostnaderna för pension i nu förevarande fall. I likhet med myndigheterna anser jag sålunda, att den Ripa tillkommande fyllnadspensionen tillsvidare bör bestridas från allmänna indragningsstaten.

Under åberopande av vad sålunda anförts får jag hemställa, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva,

att f. d. reservlöjtnanten i flottans reserv Ivar Wilhelm Ripa må från och med den 1 februari 1921 under sin återstående livstid å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension till så stort belopp, att densamma jämte den pension, som må tillkomma honom från ränte- och kapitalförsäkringsanstalten i Stockholm, uppgår till sammanlagt 300 kronor.

2:o.

Ang. pension
åt f. d. förste
marinläkaren
i marinen W.
L. Moberg.

Förordningen den 28 november 1902 angående anställning och pensionering av läkare vid marinläkarkåren i flottans reserv innehåller i § 11 följande stadgande:

»Den, som, efter att hava i minst 3 år varit såsom läkare eller stipendiat anställd i flottans eller kustartilleriets stam, anställes i marinläkarkåren i flottans reserv och därefter fullgör de skyldigheter, som äro eller bliva stadgade för marinläkare i flottans reserv, äger, sedan han, efter att hava tillhört marinläkarkåren i flottans stam eller reserv eller kustartilleriet under sammanlagt minst 20 år, erhållit avsked samt uppnått en ålder av 55 år, komma i åtnjutande under sin åtserstående livstid av en årlig pension å 500 kronor.»

Emellertid har icke något anslag anvisats till bestridande av kostnaderna för pensionering av ifrågavarande personal, och har ej heller av riksdagen någon bestämmelse meddelats rörande de medel, som böra för ändamålet anlitas.

Med bifall till av Kungl. Maj:t i proposition nr 305 till 1920 års riksdag gjord framställning medgav riksdagen (riksdagens skrivelse nr 329, punkt 13), att ovan omförmäld pension till f. d. marinläkaren av 1:a graden i marinläkarkårens reserv C. A. Trana finge tillsvidare utgå från förslagsanslaget till allmänna indragningsstaten.

Uti en till Kungl. Maj:t ställd ansökning har förste marinläkaren i marinen, f. d. marinläkaren av 1:a graden vid marinläkarkåren i flottans reserv Wilhelm Ludvig Moberg anhållit att komma i åtnjutande av pension enligt förenämnda förordning.

Med överlämnande av ansökningen har *marinöverläkaren och chefen för marinläkarkåren* i skrivelse den 7 november 1921 anfört, att då Moberg, som vore född den 14 november 1866, under tiden 27 mars 1897—31 mars 1902 eller tillsammans 5 år 5 dagar varit fast anställd vid flottans läkarstat, vilken med år 1903 uppgått i marinläkarkåren, samt sedan den 23 januari 1903 vore anställd vid marinläkarkåren i flottans reserv, syntes han efter erhållet avsked vara författningsenligt berättigad att under sin återstående livstid komma i åtnjutande av en årlig pension å 500 kronor.

Uti den 12 december 1921 avgivet utlåtande i ärendet har *marinförvaltningen* under åberopande av den utredning, som lämnats i statsrådsprotokollet den 19 mars 1920, bifogat omförmälda proposition nr 305 till 1920 års riksdag angående beredande av pension åt marinläkaren av 1:a graden i marinläkarkårens reserv C. A. Trana, ävensom av riksdagens beslut i ärendet, hemställt, att Moberg måtte tillerkännas pension i enlighet med bestämmelserna i förenämnda förordning den 28

november 1902, ävensom att Kungl. Maj:t måtte i proposition till riksdagen föreslå riksdagen att för ändamålet anvisa erforderliga medel under riksstatens elfte huvudtitel.

Statskontoret har den 17 februari 1922 avgivit utlåtande i ärendet samt därvid under återopande av vad som blivit anfört i berörda proposition nr 305 till 1920 års riksdag ävensom riksdagens beslut i anledning av samma proposition hemställt, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva, att Moberg finge från och med den 1 januari 1922 under sin återstående livstid uppbära en årlig pension av 500 kronor, att tillsvidare utgå från förslagsanslaget till allmänna indragningsstaten.

Departementschefen.

Såsom av det ovan anförda framgår torde Moberg, som den 31 december 1921 erhållit avsked från sin förenämnda befattning, författningens enligt vara berättigad att från och med den 1 januari 1922 komma i åtnjutande av en årlig pension av 500 kronor. Med avseende å vad jag under nästföregående punkt anfört synes mig denna, på sätt i liknande fall förut av riksdagen medgivits, tillsvidare böra bestridas från allmänna indragningsstaten.

Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva,

att f. d. förste marinläkaren i marinen Wilhelm Ludvig Moberg må från och med den 1 januari 1922 under sin återstående livstid uppbära en årlig pension av 500 kronor, att tillsvidare utgå från förslagsanslaget till allmänna indragningsstaten.

Vad departementschefen under punkterna 1:o och 2:o här ovan hemställt, däri statsrådets övriga ledamöter instämna, behagar Hans Maj:t Konungen bifalla samt förordnar, att proposition av den lydelse, bilaga vid detta protokoll utvisar, skall avlätas till riksdagen.

Ur protokollet:

Fritz Dahlborn.
